

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Kort Begreb af Verdens Krønike i Sammenhæng

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 52. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: [https://tekster.kb.dk/text/gv-1812\\_189-txt-shoot-idm2262.pdf](https://tekster.kb.dk/text/gv-1812_189-txt-shoot-idm2262.pdf) (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Dette uhyre Rige stod som et udgaaet Træ med store, visne Grene, hvor sjelden en Fugl bygger Rede eller rører Stemmen, men hvor kun Utøi avles og næres i det raadne Trøske, medens giftige Orme bo i den hule Stamme. Augustus var klog, og da han havde naaet sit Maal, vensalig og mild, hvorfor man har kaldt hans Regering Roms gyldne Tid, ret som Aftensolens Skær stundom tykkes os at forgylde med en lifligere Glands, end Morgenrøden; men efter denne kommer Dag, paa hin følger Nat. Saa gik det i Rom: Augusts Gavnildhed havde lokket Italiens opvakte Hoveder did; men de vare Blomster, ei Frø hvoraf ny kunde spire. Fordævelsen og med den baade Ulyst og Uduelighed til aandig Virksomhed aad fra Hovedstaden om sig som Kræft, og kun i de fjerneste Landskaber opvokste endnu enkelte kraftige Skud. Som det var med Skribenterne, saa var det med Keiserne: Augusts nærmeste Efterfølgere, som vare indfødte Romere kappedes med hinanden i Grusomhed, 53 Vanvid og Uterligheder; og fra Rigets Grændser maatte de Mænd komme, som med Hæder skulde kunne beklæde Tronen. Mellem hine Uhyrer er Nero blevet navnkundigst, som den der stræbte at afklæde sig al Menneskelighed: Han var Slave af de mest fæiske Lyster, higede efter Pøbelens Haandklap, og efter sine nærmeste Frænders, som efter alle udmærkede Mænds Blod; Han mistænkes med Grund for selv at have anstukket Rom, og det er vist, at han med Djævlæde saae dens Brand, som et Skuespil.\*68 e. K. Da Han havde taget en Ende med Forskrækkelse, kom vel efter nogle Omvæltninger en duelig Mand: Vespasian, paa Tronen, ja fra Aarhundredets Slutning af fik Riget endog i Trajan, Hadrian, og begge Antoninerne en Række af gode Keisere; men Alt hvad de kunde udrette var at lindre Øieblikkets Nød, forgæves opmuntrede de Videnskaberne; netop i deres Dage forsvandt de sidste Glimt, og dybere sank stedse det kraftløse Folk, til et varslende Vidnesbyrd for Jordens Slægter om hvad det er, at leve uden Gud i Verden. Da Religionens Baand vare løste, maatte Keiserne til deres Undersaatter smedde Jernlænker af Soldaternes Vaaben, og bære dem selv; thi Krigshærene var det som valgte Keiserne og røvede dem igen Krone og Liv, naar de ei vilde fede dem med Folkets Marv og lukke Øret for deres tøjleløse Udsvævelser. Mellem et feigt og kraftløst Folk kan Soldaters Grumhed og Myrdelyst gælde for Tappershed, men ei saa naar der skal kæmpes med djærve Fjender: det lærte Romerne snart ved Rhin, Donau og Eufrat, her havde de Parther og siden Nyperser at bestride, og hisset foruroligedes Grændserne stedse mere af tydske Folkefærd, som Romerne kaldte Barbarer, fordi de hverken talte Latin, eller forstode sig paa Pragt og Overdaad. Allerede den sidste Antonin saae sig i Midten af det 2det Aarhundrede nødt til at tage en Del af disse Barbarer i Sold; deres Antal voxte, ligesom Svaghed og Blødhed tog til i Provindserne, og naar Rom nu skulde have en djærv Keiser, maatte Han opvoxe mellem dem. Næsten det hele 3die Aarhundrede er opfyldt med Kampe mellem Hærførerne om Tronen, og forgæves søgte ved dets Slutning Diokletian at forebygge dem, og tillige vinde mere Kraft mod udvortes Fjender ved frivillig at dele sin Værdighed med flere duelige Krigshøvdinge: disse kunde ligesaa lidet forliges paa Tronen, som deres Forgængere om den, og der blev ingen Rolighed før Konstantin den Store atter samlede Riget.\*323. For denne sin Ophøielse maatte Han især takke de nu saa talrige Kristne, hvis Tro han yndede og omsider selv antog.